

[Poul H. Møller]

var tilslutning fra i alt 7 partier i det høje ting, og det var naturligvis en opmuntring for os. Så det er gået med dette som med mange af vore andre forslag: lige når de er kommet frem, har det knebet med forståelsen for og tilslutningen til dem, men efterhånden som vi har genfremsat forslagene, har man gransket dem mere og forstået, hvad der lå i dem, og så er tilslutningen også vokset.

Det er klart, at når det er femte gang, forslaget fremsættes inden for relativt få år, er det svært at komme med nye indlæg, og debatten har da også været præget af det samme som de andre debatter. Modstanderne mod dette lovforslag er kommet med deres synspunkter, og de har lignet dem, som de fremkom med tidligere. Naturligvis har det samme gjort sig gældende for dem, som ønsker at støtte forslaget.

Jeg vil godt have lov til at sige – selv om det også er en gentagelse af, hvad jeg har sagt ved tidligere lejligheder om dette lovforslag – at det er ikke noget anslag imod fagforeningerne, det er ikke noget angreb på fagforeningsinstitutionen som sådan, som vi absolut værdsætter. Det er rigtigt, som det er blevet sagt også tidligere, at de sidste 80 år har den danske fagbevægelse herhjemme virkelig udvirket mange gode ting for lønmodtagere, for arbejdere, og det skal vi ikke tage fra dem. Vi mener, at de virkelig har gjort et godt stykke arbejde for den danske befolkning, men vi har dog fundet, at man er ved at komme over i den anden grøft, når man mener, at man har fået monopol på at oprette fagforeninger.

Jeg savnede egentlig i hr. Hans Jørgen Jensens indlæg det, som vi tidligere har hørt både fra hr. Hans Jørgen Jensen og fra andre socialdemokratiske ordførere, om det forfærdelige kaos, landet bliver kastet ud i, den dag vi virkelig har fået afskaffet eksklusivaftalerne. Det har vi hørt en del om tidligere, det hørte vi ikke denne gang. Det kan være, socialdemokraterne, regeringspartiet, har tygget lidt på lovforslaget og set, at der nok alligevel ikke sker så forfærdelig meget. Det kan også tænkes, at det, der er sket i Polen, har indvirket på socialdemokratiet. I et land, som ellers ikke ligefrem har haft frihedstendenser på disse områder, har man set, at det altså kan lade sig gøre, at man laver andre, frie fagforeninger ved siden af de eksisterende, uden at hele landet kommer i kaos.

Det foreliggende forslag kom til første behandling den 13. november 1980, og arbejdet har gået sin meget stille gang i arbejdsmarkedsudvalget. Vi nåede helt frem til april måned, før der skete det, som vi måske nok på en eller anden måde havde frygtet. Der var syv partier, som var enige ved første behandling om, at dette lovforslag nu skulle gennemføres efter de fire tidligere fremsættelser. De radikale var med blandt de syv. Der er altid et usikkerhedsmoment, og man må tage næsten en mistelten i ed for at komme igennem med det. Efter at lovforslaget havde ligget i syltekrucken i mange måneder i arbejdsmarkedsudvalget, kom de radikale pludselig i tanker om, at deres tilslutning til dette forslag måtte gøres noget mere betinget, end den havde været fra starten. Vi fik at vide, at nu ville de radikale selv udarbejde et forslag, som var væsentlig bedre end vort forslag og væsentlig bredere. Det lyttede vi naturligvis til med interesse og var i høj grad også interesserede i at se dette forslag. Vi spurgte efter det flere gange og fik at vide, at det var under udarbejdelse, men at det havde vist sig meget vanskeligt, fordi der var så mange perspektiver i det, der var mange ting, der skulle tages i betragtning.

Vi er godt klar over, at det her er en nydannelse, som kræver en hel masse overvejelser, og vi siger ikke – og har ikke på noget tidspunkt sagt – at det vil blive problemfrit med den overgang, der kommer. Men at det skulle vælte hele landet og kaste det ud i kaos og anarki, som vi har hørt ved flere tidligere lejligheder, er vi ikke ret mange der tror på. Og at det ligefrem skulle afstedkomme et valg, som der er flere af ordførerne der har været inde på at tale om, synes vi ville være helt meningsløst. Det tror vi heller ikke det vil kunne afstedkomme.

Men i hvert fald viste det sig, at vores flertal kom i fare, da de radikale pludselig hævdede, at de ikke kunne gå ind for vort lovforslag, men ville udarbejde deres eget forslag, som på det tidspunkt var dømt til ikke at kunne nå bare en førstebehandling i dette folketingsår. Der var altså stukket en kæp i hjulet på vort forslag.

Senere kom man med nogle skitser over, hvad det egentlig var, man savnede i vort forslag, og så viste vi tre forslagsstillere os særdeles imødekommende over for det radikale venstre. Vi har, som det er sagt flere